

Interpelacja do Ministra Zdrowia Pana Konstantego Radziwiłła w sprawie kwestionowania przez NFZ należności za świadczenia opieki zdrowotnej udzielanych członkom rodzin osób uzależnionych.

Szanowny Panie Ministrze!

Wykonując zadania, związane z przewodniczeniem Parlamentarnemu Zespołowi ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień, uzyskałam niepokojące informacje, dotyczące kwestionowania przez Wojewódzkie Oddziały Narodowego Funduszu Zdrowia części świadczeń udzielanych w placówkach leczenia uzależnień i współuzależnienia.

Dobra praktyka organizacji przyjęć pacjentów w przedmiotowych placówkach, mająca swoje podstawy w poszanowaniu praw pacjenta oraz zasadach etyki polega na ujawnianiu istoty problemów pacjenta zgłaszającego się do placówki dopiero w czasie wstępnej rozmowy z terapeutą – w gabinecie. Wówczas odbywa się wizyta diagnostyczna, podczas której specjalista psychoterapii uzależnień, lub psycholog dokonuje wstępnego rozpoznania (dotyczącego uzależnienia, bądź innych zaburzeń wynikających ze specyfiki problemów członków rodzin osób uzależnionych). Następnie pacjent jest umawiany do lekarza psychiatry, gdzie uzyskuje rozpoznanie i skierowanie na podjęcie terapii. Należność za tę pierwszą wizytę, wykazywaną kodem Z03.2, zgodnie z ICD-10 jest jednak kwestionowana przez NFZ. Uzasadnieniem jest niespełnianie kryteriów określonych w art. 57 ust. 2 pkt 11 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 roku, Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.). Wskazany przepis uprawnia do korzystania ze świadczeń ambulatoryjnych, udzielanych bez wymaganego skierowania, wyłącznie osoby uzależnione od alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych – w zakresie leczenia odwykowego.

Obecne brzmienie zapisu w ustawie powoduje, że zgłaszający się do placówki pacjenci są różnicowani na uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych (przyjmowani bez skierowania) i uzależnionych behawioralnie, hazardzistów i członków rodzin tzw. współuzależnionych (od których wymagane są skierowania). Powyżej określona sytuacja nakłada na pracowników rejestracji placówek leczenia odwykowego obowiązek „odpytywania pacjenta,” z jakiego typu uzależnieniem lub problemem się zgłosił, co jest nie etyczne i niezgodne z prawami pacjenta i człowieka.

Przedstawiony problem powoduje, że wszyscy pacjenci trafiający do placówek powinni zaczynać leczenie od pierwszej wizyty u psychiatry. W placówkach leczenia uzależnień nie ma obowiązku zatrudniania lekarza psychiatry w pełnym wymiarze czasu otwarcia placówki. Odsyłanie wszystkich do psychiatry tworzy sztucznie kolejkę oczekujących, wydłuża czas rozpoczęcia terapii, istotnie osłabia motywację pacjenta do leczenia (co w przypadku uzależnień jest bardzo ważne). W placówkach do lekarza przyjmowani są w pierwszej kolejności pacjenci w stanie „nagłym lub pilnym”. Ponadto postawa Oddziałów NFZ nie ma uzasadnienia w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz. U. 1386, z późn. zm.), z których wynika, że do udzielenia porad lub wizyt diagnostycznych poza lekarzem upoważnieni są psycholodzy i specjaliści psychoterapii uzależnień.

W związku z powyższym, zwracam się do Pana Ministra z następującymi pytaniami:

1. Czy Ministerstwo Zdrowia podejmowało, bądź planuje podjęcie działań służących zatrzymaniu dalszego kwestionowania przez NFZ należności za przedmiotowe porady diagnostyczne, zrealizowane przed uzyskaniem przez pacjentów skierowania od lekarza?
2. Czy Ministerstwo Zdrowia rozpatrywało możliwość wprowadzenia przepisów umożliwiających placówkom leczenia uzależnień i współuzależnienia, udzielanie porad diagnostycznych niezależnie od posiadania przez pacjenta skierowania od lekarza?
3. Czy Ministerstwo Zdrowia prowadzi prace legislacyjne służące ujednoczeniu zasad dostępu do terapii osobom uzależnionym – bez względu na rodzaj uzależnienia?

Z poważaniem
Poseł Małgorzata Zwiercan